

Daniel Grzegorz Czebielko

## **PROJECT OF EUROPEAN AND ECONOMIC INTERESTS OF THE EUROPEAN UNION AND NATO ON THE STATE OF ENERGY SECURITY.**

Projekcja interesów politycznych i ekonomicznych Federacji Rosyjskiej w państwach Unii Europejskiej i NATO na przykładzie bezpieczeństwa energetycznego.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2300-5993> E-mail: [daniel.czebielko@wp.pl](mailto:daniel.czebielko@wp.pl)

**DOI:** <https://doi.org/10.62266/PK.1898-3685.2023.33a.27>

### **Wprowadzenie**

W 1997 roku opracowanie przez ówczesnego szefa Federalnej Służby Bezpieczeństwa FR Władimira Putina rozprawy doktorskiej z ekonomii (poruszającej zagadnienie takie jak: wpływ gazociągów na geopolitykę) w czasie upadku ZSRS, stała się podwaliną do opracowania nowej polityki zagranicznej FR wobec państw sąsiednich i byłych republik sowieckich. Objęcie w 2000 roku przez Władimira Putina urzędu prezydenta FR rozpoczęło intensywną współpracę w zakresie rozbudowy nowoczesnej infrastruktury gazowej w Europie. Dobrym przykładem jest budowa gazociągu NordStream 1 i 2 oraz zbudowanie hubu gazowego w Niemczech<sup>1</sup>, który będzie wykorzystywany do wytwarzania ekologicznej energii elektrycznej z bloków gazowoparowych. Przy tym ograniczając pozycję węgla kamiennego i brunatnego w EŚ.

### **1. Dążenie do uznania prawa FR i narzucania form bezpieczeństwa w jej sąsiedztwie**

Przedmiotem rozważań w tym obszarze jest wysondowanie interesów politycznych i ekonomicznych Federacji Rosyjskiej wobec Europy Środkowowschodniej, jak również ich samej realizacji. Zgodnie ze wstępną analizą założeń polityki strategicznej FR ogłoszoną w Moskwie przez Prezydenta FR Władimira Putina, gdzie podstawą prawną jest [...] „Konstytucja Federacji Rosyjskiej, ustawy federalne z dnia 28 grudnia 2010 r. N 390-Φ3 „W sprawie bezpieczeństwa” i datowane na 28 czerwca 2014 r. N 172-Φ3 „W sprawie planowania strategicznego w Federacji Rosyjskiej”, inne ustawy federalne, regulacyjne akty prawne Prezydenta Federacji Rosyjskiej[...]”<sup>23</sup>. Z analizy wynika, iż długofalowym Interesem narodu Rosji jest [...] „zwiększenie konkurencyjności gospodarki narodowej; konsolidacja statusu jednej z wiodących światowych potęg dla Federacji Rosyjskiej, której działalność ma na celu utrzymanie strategicznej stabilności i wzajemnie korzystnych partnerstw w policentrycznym świecie” [...]. Do tego celu wykorzystywane jest dyplomacja, która aktywnie uczestniczy m.in. w Radzie Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych ONZ. Ponadto nowa koncepcja polityki zagranicznej Rosji z dnia 30.11.2016 roku ukazuje zmianę merytoryczną FR wobec sąsiednich państw. Skuteczna dyplomacja, jak również prowadzona polityka energetyczna staje się skuteczna wobec słabszych państw w EŚ. Przykładem postawionej tezy są poniższe dane GasInfrastructure Europe.

---

<sup>1</sup> Oparty w większości na magazynach gazu, które należą w dużym procencie do kapitału rosyjskiego.

<sup>2</sup> Dekret prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 12 maja 2009 r. N 537 „W sprawie strategii bezpieczeństwa narodowego Federacji Rosyjskiej do 2020 r.” (Zbiór ustawodawstwa Federacji Rosyjskiej, 2009, N 20, art. 2444);

<sup>3</sup> Klauzula 27 załącznika N 1 do dekretu Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 1 lipca 2014 r. N 483 „W sprawie zmiany i uznawania niektórych aktów Prezydenta Federacji Rosyjskiej” (Ustawodawstwo zgromadzone Federacji Rosyjskiej, 2014, N 27, art. 3754). Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego podpisania.

Tab. 1. Wykaz infrastruktury gazowej i połączeń trans granicznych w Unii Europejskiej.

				Capacities in the EU-wide TYNDP 2018		
				Existing Capacity as of 01/01/2018	2020	2025
PL>UA Interconnector	Planned	Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM) >Transmission Ukraine (Exports)	Less-Advanced	0	0	153,2
Beregdaróc 1400 (HU) - Beregovo (UA) (UA>HU)	Operational	Transmission Ukraine >Transmission Hungary (MGP)	Less-Advanced	605,2	605,2	605,2
Drozdovichi (UA) - Drozdowice (PL)	Operational	Transmission Ukraine >Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)	Less-Advanced	135,6	135,6	135,6
Kondratki	Operational	Transmission Belarus >Transmission Yamal Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)	Less-Advanced	1024,3	1024,3	1024,3
Tieterowka	Operational	Transmission Belarus >Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)	Less-Advanced	7,3	7,3	7,3
UA>PL Interconnector	Planned	Transmission Belarus >Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)	Less-Advanced			153,2
Uzhgorod (UA) - VeľkéKapušany (SK)	Operational	Transmission Ukraine >Transmission Slovakia	Less-Advanced	2028	2028	2028
VIP Mediesu Aurit - Isaccea (RO-UA)	Operational	Transmission Ukraine >Transmission Romania	Less-Advanced	372,1	372,1	372,1
Wysokoje	Operational	Transmission Belarus >Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)	Less-Advanced	169,1	169,1	169,1
Balassagyarmat (HU) / VeľkéZlievce (SK)	Operational	Transmission Hungary (SK-HU Interconnector) >Transmission Slovakia				153
		Transmission Slovakia >Transmission Hungary (SK-HU Interconnector)		127	127	152,4
Brandov-OPAL (DE)		Transmission OPAL Germany (GASPOOL) >Transmission Czech Republic (VOB) (Brandov)		951,874	951,874	951,9
		Transmission Czech Republic (VOB) (Brandov) >Transmission Gazelle Czech Republic (VOB)		1156,8	951,9	951,9
Cieszyn (PL) / ČeskýTěšín (CZ)		Transmission Czech Republic (VOB) >Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)		28	28	28
Csanadpalota		Transmission Hungary (MGP) >Transmission Romania		51,8	51,8	128,3
		Transmission Romania >Transmission Hungary (MGP)		2,5	51,6	128,1
Dravaszerdahely		Transmission Croatia >Transmission Hungary (MGP)		205	54,36	163,04
		Transmission Hungary (MGP) >Transmission Croatia		76,7	76,7	205
Eastring Cross-Border BG/EAR <> RO/EAR		Transmission Eastring Bulgaria >Transmission Eastring Romania				570
		Transmission Eastring Romania >Transmission Eastring Bulgaria				570
Eastring Cross-Border HU/EAR <> SK/EAR		Transmission Eastring Hungary (MGP) >Transmission Eastring Slovakia				570
		Transmission Eastring Slovakia >Transmission Eastring Hungary (MGP)				570
Eastring Cross-Border RO/EAR <> HU/EAR	Planned	Transmission Eastring Hungary (MGP) >Transmission Eastring Romania				570
		Transmission Eastring Romania >Transmission Eastring Hungary (MGP)				570
Eastring SK/EAR <-> VeľkéKapušany	Planned	Transmission Eastring Slovakia >Transmission Slovakia				570
		Transmission Slovakia >Transmission Eastring Slovakia				570

GCP GAZ-SYSTEM/ONTRAS	Transmission Germany (GASPOOL) >Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)	48,7	48,7	48,7
	Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM) >Transmission Germany (GASPOOL)	0,1	0,1	0,1
Hať	Transmission Czech Republic (VOB) >Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)			219,1
	Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM) >Transmission Czech Republic (VOB)			153,2
Hora SvatéKateřiny (CZ) / Deutschneudorf (Sayda) (DE)	Transmission Czech Republic (VOB) >Transmission Germany (GASPOOL)	197,5	197,5	197,5
	Transmission Germany (GASPOOL) >Transmission Czech Republic (VOB)	135,3	135,3	135,3
Brandov-EUGAL (CZ) / Deutschneudorf-EUGAL (DE)	Transmission Germany (GASPOOL) >Transmission Czech Republic (VOB)		664,84	1119
Interconnector PL – SK	Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM) >Transmission Slovakia			143,9
	Transmission Slovakia >Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)			174,5
Interconnector PL-DK	Transmission Denmark >Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)			306,8
	Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM) >Transmission Denmark			91,1
Interconnector PL-LT	Transmission Lithuania >Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)			58,3
	Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM) >Transmission Lithuania			73,9
Lanžhot	Transmission Czech Republic (VOB) >Transmission Slovakia	696,8	913,7	1246,7
	Transmission Slovakia >Transmission Czech Republic (VOB)	400,4	400,4	400,4
Mallnow	Transmission Germany (GASPOOL) >Transmission Yamal Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)	184,8	184,8	184,8
	Transmission Yamal Poland (VTP - GAZ-SYSTEM) >Transmission Germany (GASPOOL)	931	931	931
Olbernhau (DE) / Hora SvatéKateřiny (CZ)	Transmission Germany (GASPOOL) >Transmission Czech Republic (VOB)	319,7	319,7	319,7
Pince (SI) / Tornyšzentmiklos (HU)	Transmission Hungary (MGP) >Transmission Slovenia			59,4
	Transmission Slovenia >Transmission Hungary (MGP)			59,4
Rogatec	Transmission Croatia >Transmission Slovenia			162
	Transmission Slovenia >Transmission Croatia	53,7	53,7	215,7
Point of Interconnection (PWP) (PL)	Transmission Yamal Poland (VTP - GAZ-SYSTEM) >Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)	275,5	275,5	275,5
Vecsés MGT / FGSZ	Transmission Hungary (MGP) >Transmission Hungary (SK-HU Interconnector)	50,8	50,8	152,8
	Transmission Hungary (SK-HU Interconnector) >Transmission Hungary (MGP)	127,1	127,1	153

Tab.2. Wykaz planowanych i rozbudowywanych terminali gazowych w Unii Europejskiej.

Infrastruktura LNG w Europie Środkowej	Capacities in the EU-wide TYNDP 2018		
	Existing Capacity as of 01/01/2018	2020	2025

Croatia LNG	Planned	LNG Terminals Croatia >Transmission Croatia	Less-Advanced		81,51	163,02
FSRU Polish Baltic Sea Coast	Planned	LNG Terminals Poland (VTP - GAZ-SYSTEM) >Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)	Less-Advanced			138
Świnoujście	Operational	LNG Terminals Poland (VTP - GAZ-SYSTEM) >Transmission Poland (VTP - GAZ-SYSTEM)	Less-Advanced	158	158	234,57

Źródło: <https://www.gie.eu/>

Według danych GasInfrastructure Europe zużycie gazu i LNG w EŚ ukazuje się następująco: (patrz tabele poniżej).

Tab.3. Wykaz zużycia gazu ziemnego i LNG w Europie Środkowej i Wschodniej.

Country	DATA FROM TSOs			
	Domestic <b>winter</b> peak daily demand (1 in 20) – GWh/d		Domestic <b>summer</b> average daily demand (1 in 20) – GWh/d (without injection into UGSs)	
	Winter 01/10/2020-31/03/2021 (GWh/d)	Winter 01/10/2025-31/03/2026 (GWh/d)	Summer 01/04/2020-30/09/2020 (GWh/d)	Summer 01/04/2025-30/09/2025 (GWh/d)
	X_DOM	X_DOM	X_DOM	X_DOM
Austria	524,76	506,27	215,54	213,26
Bulgaria	190,88	190,88	73,26	74,72
Croatia	161,67	165,01	64,00	71,68
Czech Republic	727,30	733,30	131,00	138,00
Hungary	861,50	861,50	134,10	134,10
Poland	1361,00	1646,00	414,00	554,00
Romania	691,00	691,00	193,00	193,00
Slovakia	505,83	505,83	148,20	150,80
Slovenia	62,90	65,60	22,40	24,20

Źródło: <https://www.gie.eu/>

## 2. Prewencyjne działania wobec europejskich państw NATO:

Przykładem prewencyjnych działań FR wobec europejskich państw NATO jest sprawa związana z rezerwacją przepustowości gazociągu OPAL w Niemczech, który za zezwoleniem rządu RFN miał zamykać w kręgu wszystkie państwa ES, jednocześnie nie umożliwiając rewersu/ import surowca z innego kierunku niż FR<sup>4</sup>.

Według danych OSW z 2017 roku dot. gazociągu OPAL wynikało, że:

➤ w punkcie wejścia Greifswald ze średniego poziomu dziennego 59,4 mln m<sup>3</sup> w dniach 1–22 grudnia (czyli odpowiednik zapełnienia 20,5 mld m<sup>3</sup> w skali roku) do poziomów czasem przekraczających 100 mln m<sup>3</sup> dziennie (odpowiednik zapełnienia 34,6 mld m<sup>3</sup>/rok),

<sup>4</sup> [https://www.destatis.de/EN/Themes/Economy/Foreign-Trade/\\_node.html](https://www.destatis.de/EN/Themes/Economy/Foreign-Trade/_node.html)

➤ w punkcie wyjścia Brandov ze średniego poziomu 64,5 mln m<sup>3</sup>/dzień w dniach 1–22 grudnia (odpowiednik 22,3 mld m<sup>3</sup>/rok) do czasem ponad 90 mln m<sup>3</sup>/dzień (odpowiednik 31,1 mld m<sup>3</sup>/rok).<sup>56</sup>

„Według informacji operatora OPAL Gastransporth, 19 grudnia 2017 przeprowadzono na platformie PRISMA aukcje, według reguł dostosowanych do decyzji KE z 28 października 2016 roku, na przepustowości OPAL dostępne od stycznia 2017 roku. Z danych PRISMA wynikało, że 19 grudnia 2017 o godz. 9 rano oferowano i sprzedano nowe, najpewniej dostosowane do zmienionych po decyzji KE reguł, produkty”<sup>7</sup>.

Domniemywać można, iż przyczyną ww. działań FR jest spreczna wizja układu geopolityczno-gospodarczego po upadku ZSRS w latach 90 XX wieku. Z ww. powodu FR postanowiła zdefiniować politykę wobec UE i NATO. Kolejnym czynnikiem prewencyjnych działań FR wobec NATO jest słabość państw Europy Zachodniej wobec FR. Skutkiem tego jest oparcie się na koncepcji Fukujamyna przełomie XX/XXI, a także rozprężeniu stosunków gospodarczych z FR i zaniechanie budowy nowych połączeń infrastruktury energetycznej w UE.

### **3. Utrzymanie dominującej pozycji w dostawach surowców (UE):**

Zgodnie z polityką energetyczną FR do 2030 roku i polityką bezpieczeństwa FR najważniejszym celem dla Rosjan jest utrzymanie dominującej pozycji na rynku, jako eksporter ropy naftowej i gazu ziemnego. Załamanie się ww. pozycji oznaczałoby wielki kryzys gospodarczy, ponieważ eksploatowane złoża surowców nie miałyby do celowego odbiorcy. Co więcej światowa konkurencja tzw. OPEC, Iran, Wenezuela, Kanada i USA stanowią poważne zagrożenie dla FR. Z kolei rozwój infrastruktury energetycznej w państwach EŚ, stwarza możliwość importu surowca drogą morską czy też przesyłem alternatywnymi ropociągami lub gazociągami. Zatem uniezależniające się energetycznie państwa EŚ stanowią poważne zagrożenie dla gospodarki FR. Skutkując spadkiem wpływów do budżetu państwa np. zbrojenia. Poza tym położenie infrastruktury tranzytowej między państwami EŚ stanowi broń obusieczną dla państw EŚ i samej FR. Dlatego tak ważne dla FR są inwestycje Gazpromu w nowe połączenia infrastrukturalne typu NordStream 1,2, South i TurkishStream, minimalizując ryzyko użycia przez EŚ szantażu i wywarcia wpływu na ekspansywną politykę FR.

Ze wstępnej analizy, Strategia energetyczna Rosji na okres 2030 r. jest podzielona na trzy etapy: przewyciężenie kryzysu gospodarczego z lat 90 XX wieku, drugi wdrożenie oraz przejście do innowacyjnych rozwiązań eksploatacyjnych m.in. tworzenie nowej infrastruktury energetycznej w latach 2016-2022. Trzecim etapem strategii energetycznej będzie innowacyjny rozwój gospodarki energetycznej do 2030 roku.

Odnosząc się do powyższego, zapisy i dane przedstawione w zagranicznej polityce energetycznej FR potwierdza ww. trend. Z danych wynika, że cyt. [...], w 2018 r. pomimo zaostrzenia istniejących i wprowadzenia nowych sankcji w krajach zachodnich cały eksport surowców paliwowych i energetycznych był kontynuowany. Wzrost eksportu energii zapewniony dzięki zwiększonej podaży oleju do 257,7 mln ton (+0,3% w porównaniu do 2017 roku) produkty naftowe (1,7 mln ton lub 1,1% do 2017), gaz ziemny do 248,1 mld m<sup>3</sup>

---

<sup>5</sup> <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2019-09-11/cios-w-interesy-gazpromu-wyroki-tsue-w-sprawie-gazociagu-opal>

<sup>6</sup> <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/komentarze-osw/2017-01-17/gazociag-opal-kontrowersje-dotyczace-zasad-wykorzystywania-i>

<sup>7</sup> *Ibidem.*

(+10,6% w porównaniu do 2017 roku) W tym LNG – do 19,8 mln ton (1,7 krotny wzrost do 2017, węgiel do 193 mln ton (+ 3,7% do 2017 roku)[...]⁸.

Potwierdzeniem ww. danych są inwestycje w FR m.in. w obszarze wydobycia gazu ziemnego. Jak wynika ze wstępnej analizy dla Rosjan w obszarze eksportu gazu ziemnego najważniejszą inwestycją jest rozbudowanie północnego korytarza przesyłu gazu tzw. NordStream 2 (o łącznej pojemności dwóch ciągów 55 mld m<sup>3</sup> gazu rocznie), ponieważ to umożliwiłoby ominięcie państw tranzytowych takich jak Polska czy Ukraina, zapewniając bezpieczny eksport surowca do Europy Zachodniej. Jednocześnie tworząc narzędzie nacisku w postaci kończącej się długoterminowej umowy gazowej po 2022 roku z Polską.

Z kolei rozbudowa infrastruktury terminalowej LNG w krajach EŚ np. w Kłajpedzie FSRU Independes (Litwa), Terminal LNG w Świnoujściu (Polska) oraz otworzenie eksportu LNG z USA przyczynia się do wzrostu konkurencyjności na światowym rynku gazu. Co w związku z tym zagraża interesom FR. Tym bardziej, że rozwój technologii skraplania gazu, jak również niski koszt transportu surowca do każdego zakątka na świecie przyczynia się do spadku zapotrzebowania na tradycyjny gaz ziemny np. z FR. Szybki rozwój globalnego rynku LNG skłonił FR do rozwoju infrastruktury LNG na Morzu Bałtyckim np. FSRU Marszałek Aleksandr Wasilewski w esklawie FR w Kaliningradzie, jak również rozpoczęcie budowy terminala Baltic LNG i Artic LNG<sup>9</sup>.

Zgodnie z ukazaną wiedzą w 2017 roku rozpoczęto stymulowanie kondensatu ropy i gazu na Półwyspie Jamalskim należącym do firmy Novatek. Projekt zakładał wdrożenie zintegrowanego systemu wydobycia i upłynnienia gazu ziemnego oraz wdrożenie projektu po nazwa Yamał LNG. W tym celu wybudowano nową fabrykę o pojemności 16,5 mln ton rocznie. Od chwili zakończenia inwestycji wysłano ponad 100 transportowców LNG m.in. do Indii, Hiszpanii, Brazylii oraz Chin. Dalszym etapem ww. projektu jest rozwój produkcji LNG pod nazwą Artic 2 i 3 LNG. Dzięki wykrytemu złożu Samlonovsky na Półwyspie Gydanskiego w kategorii C1+C2, gdzie rezerwa wynosi na poziomie 405 mld m<sup>3</sup> gazu i 40 mln ton kondensatu gazowego, zwiększa możliwości eksploatacji FR w Arktyce do około 2 bln m<sup>3</sup> naturalnego gazu i około 100 mln ton płynnych węglowodorów. Według danych dostępny potencjał zasobów rozproszonych na przylegających do Półwyspu Jamalskiego oraz części Morza Kara i Półwyspu Gydan wynosić będzie 10,6 bln m<sup>3</sup> gazu dodatkowa produkcja LNG pozwala zwiększyć wydajność eksploatacji złoża w granicach od 100-140 mln ton rocznie<sup>10</sup>.

Kolejnymi inwestycjami w celu zapewnienia dominacji w eksporcie surowca przez FR jest realizacja projektu budowlanego na linii produkcyjnej LNG Sachalin-2, który według danych Gazpromu otrzymał pozytywny wniosek od FAU Glogvosexpertiza Of Russia dot. rozbudowy ww. zakładu. Ponadto Gazprom podpisał memorandum of Understanding w sprawie zakładu z Mitsui wchodzący w ramach Baltic LNG. Realizacja ww. inwestycji umożliwi konkurencję na rynku LNG w Europie. Co z kolei zmniejszy popyt Europy Zachodniej i EŚ na import surowca z USA, Kataru lub Norwegii, ponieważ cena w porównaniu do importowanego LNG z ww. państw będzie konkurencyjna<sup>11</sup>.

Należy jeszcze uwzględnić prowadzenie lobbingu oraz utrudnienie projektów konkurencyjnych, które mogłoby uniezależnić się np. państwa EŚ od dostaw z FR. Przykładem jest opóźnienie budowy Terminala LNG w Świnoujściu przez firmę włoską Saipem w kontekście podpisania umowy gazowej pomiędzy Polską a FR w 2010 roku.

---

<sup>8</sup> file:///C:/Users/admin/Downloads/document-100241%20(1).pdf (14.05.2022 r.)

<sup>9</sup> *Ibidem*;

<sup>10</sup> *Ibidem*.

<sup>11</sup> [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/578016/EXPO\\_IDA%282017%29578016\\_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2017/578016/EXPO_IDA%282017%29578016_EN.pdf) (14.05.2022 r.)

### **Konkluzje:**

Bieżąca sytuacja geopolityczna na świecie wskazuje, że projekcja interesów politycznych i ekonomicznych Federacji Rosyjskiej w państwach Unii Europejskiej i NATO w obszarze energetycznym ukazuje słabość analizy ryzyka i wyciągania wniosków przez wyżej wymienione państwa, ponieważ nowa zagraniczna polityka FR wobec Europy zachodniej będzie skupiała się na uzależnieniu od gazu ziemnego oraz odbudowę wpływów w Europie środkowej i wschodniej. Ponadto dominacja Chin w globalnej gospodarce i słabość Stanów Zjednoczonych (USA) zachęca Rosję do rekonfiguracji wpływów w Europie środkowej i wschodniej, co ogranicza suwerenność energetyczną ww. państw oraz do gwałtownych wahań cen energetycznych na światowym rynku gazu i energii elektrycznej. Przyczyniając się do inflacji i wzrostu cen poszczególnych produktów jak np. żywność, a także w ingerowaniu w sprawy wewnętrzne słabszych państw. Dobrym przykładem może być podniesienie cen gazu ziemnego z 550 dolarów USA za 1 m<sup>2</sup> do 770 dolarów USA za 1 m<sup>2</sup> przez FR dla Mołdawii.

Jedyny wniosek, jaki można wyciągnąć z wpływów projekcji interesów politycznych i ekonomicznych Federacji Rosyjskiej w państwach Unii Europejskiej i NATO w obszarze energetycznym jest taki, że kraje skandynawskie, Europa środkowa i wschodnia oraz kraje bałkańskie wraz Turcją powinny stworzyć wspólną infrastrukturę oraz rynek gazowy oparty na złożach z Afryki, Iraku, Azerbejdżanu.

### **Streszczenie:**

Celem artykułu jest przedstawienie projekcji interesów politycznych i ekonomicznych Federacji Rosyjskiej w państwach Unii Europejskiej i NATO na przykładzie bezpieczeństwa energetycznego. Bieżąca sytuacja geopolityczna w Europie wschodniej (generowana przez Federację Rosyjską), oraz nie uruchomienie gazociągu NordStream 2 powoduje, że dostawy surowca (gaz ziemny) przyczyniają się do wzrostu kosztów importu. Konsekwencją ww. sytuacji jest wzrost ceny hurtowej energii elektrycznej na światowych giełdach towarowych. Ponadto wpływ polityczno-ekonomiczny Federacji Rosyjskiej w Europie środkowej i wschodniej stanowi realne zagrożenie dla stabilności bezpieczeństwa energetycznego państw, w postaci kryzysu gazowego i wysokich cen energii elektrycznej. Dodatkowo postępująca transformacja energetyczna i wodorowa w państwach Unii Europejskiej będzie generowała większe zapotrzebowanie na gaz ziemny, jako tzw. paliwo przejściowe. Dlatego poruszone zagadnienia w niniejszym artykule z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego państw Europy środkowej i wschodniej są istotne.

**Słowa kluczowe:** gazociąg, infrastruktura gazowa, konkurencja, dominacja, przewencja.

### **Summary:**

*Project of European and economic interests of the European Union and NATO on the state of energy security.*

The aim of the article is to present the projection of political and economic interests of the Russian Federation in the countries of the European Union and NATO on the example of energy security. The current geopolitical situation in Eastern Europe (generated by the Russian Federation) and the failure to launch the NordStream 2 gas pipeline cause that the supplies of raw material (natural gas) contribute to the increase in import costs. The consequence of the above situation is the increase in the wholesale price of electricity on global commodity exchanges. In addition, the political and economic influence of the Russian Federation in Central and Eastern Europe poses a real threat to the stability of the energy security of the states, in the form of a gas crisis and high electricity prices. In addition, the ongoing energy and hydrogen transformation in the European Union countries will generate greater demand for natural gas, as the so-called transition fuel. Therefore, the issues raised in this article are

important from the point of view of the energy security of Central and Eastern European countries.

**Keywords:** gas pipeline, gas infrastructure, competition, dominance, prevention

**Bibliografia:**

1. Dekret prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 12 maja 2009 r. N 537 „W sprawie strategii bezpieczeństwa narodowego Federacji Rosyjskiej do 2020 r.” (Zbiór ustawodawstwa Federacji Rosyjskiej, 2009, N 20, art. 2444);
2. Klauzula 27 załącznika N 1 do dekretu Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 1 lipca 2014 r. N 483 „W sprawie zmiany i uznawania niektórych aktów Prezydenta Federacji Rosyjskiej” (Ustawodawstwo zgromadzone Federacji Rosyjskiej, 2014, N 27, art. 3754). Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego podpisania;
3. *The European gas infrastructure can help deliver the EU Hydrogen Strategy Innovative project under the umbrella of Gas Infrastructure Europe*, gie, Brussels 2020;
4. Factsabout German foreign trade, *Federal Ministry for Economic Affairs and Energy (BMWi)*, Munich 2021.
5. Łoskot-Strachota, A, Kardaś S., *Cios w interesy Gazpromu. Wyrok TSUE w sprawie gazociągu OPAL*, OSW, Warszawa 2019.
6. Łoskot-Strachota, „*Gazociąg OPAL: kontrowersje dotyczące zasad wykorzystywania i kwestia bezpieczeństwa dostaw*”, OSW, Warszawa 2017;
7. *Russia's national security strategy and military doctrine and the implications for the EU*, SEDE, Policy Department, Brussels, 2017;
8. Tyński A., *Energetyka w służbie polityki zagranicznej Federacji Rosyjskiej*, Uniwersytet Śląski, Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych, Częstochowa 2020.
9. Klaczyński R., *Rosyjski sektor gazu ziemnego i ropy naftowej wobec zmian na globalnym rynku surowców energetycznych*, Uniwersytet Pedagogiczny KEN, Kraków 2019;
10. Brodacki D., *Partnerstwo gazowe Federacji Rosyjskiej z Republiką Federalną Niemiec oraz Republiką Francuską*, Energy Policy Journal, Kraków 2017.
11. Młynarski T., *Rosyjska „geopolityka rurociągów” dwadzieścia lat po rozpadzie ZSRR*, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego, Oficyna Wydawnicza AFM KAAF, Kraków 2012.
12. Héjj D., *Polityka energetyczna Węgier uzależniona od Rosji*, Instytut Europy Środkowej, Lublin 2019;
13. Ach-Chrząszcz A., *Wpływ Rosji w Węgierskim sektorze energetycznym*, Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków 2022;
14. Krzykowski P., *Rosyjska myśl strategiczna*, Świat Idei i Polityki, Bydgoszcz 2021.